

Kartverket
Åsmund Christenson
Postboks 600 Sentrum
3507 HØNEFOSS

Deres ref.
10/02667-192

Vår ref.
24/738-4/LLH

Dato
10.12.2024

Trysil kommune – navnesak 2024/78 – Skora/Skåret mfl. – tilråding

Kartverket har reist navnesak på en del navn i Trysil kommune. Kommunen har gjennomført høringsrunde, og har sendt sin egen og innkomne høringsuttalelser til Språkrådet. Kommunen skriver at de støtter alle innkomne uttalelser, men har også egne kommentarer til noen av navnene.

Det er ikke registrert navn fra Trysil i Bustadnavnregisteret eller Språkrådets registreringsverktøy.

For gnr/bnr 11/1 og 11/5 gav vi tilråding 7.3.2024 i navnesak 2023/244, men da hadde ikke eierne uttalt seg. Det er dermed tilrådingen i dette brevet som blir gjeldende.

Nr.	Navn	Objekttype og evt. gnr/bnr	Høringsuttalelser, saksopplysninger og tilråding
1	Skora Skåret Nordre Ljørdalen	Gård (11)	Kommunen skriver «I Trysilboka er navnet skrevet «Skåret» konsekvent. I daglig bruker folk å si Skåret». «Navnet Nordre Ljørdalen er opprinnelig navn på garden, men som ikke har vært brukt og ikke er i bruk i dag». Kommunen ønsker skrivemåten <i>Skåret</i> og <i>Skår-</i> . Eier av 11/1 ønsker skrivemåten <i>Skåret</i> for grendenavnet. Bjørn Odden ønsker skrivemåten <i>Skåret</i> . Ljørdalen grendeutvalg (LG) ønsker <i>Skåra</i> (lokal uttale) eller <i>Skåret</i> (innarbeidet sedvane). <i>Norske Gaardnavne</i> har for gnr. 8-11 oppslagsformen <i>Ljørdalen nye, søndre, lille og</i>

		<p><i>nordre</i> med uttalen /jø:ˈd-daLen/ og merknaden «Ljørdalen brukes vel nu kun som Grændenavn».</p> <p>Nettsiden trysilnavn.no har oppslagsformen <i>Skåret</i> med uttalen /Sk^ra/ (med en veldig åpen ø-lyd) og merknaden «Skåret er ei lita grend med ca. 20 innbyggere».</p> <p>Norge 1:50 000 har <i>Skaaret</i> (1952), <i>Skåret</i> (1965) og <i>Skora</i> (1991, 1995, 2007).</p> <p>Tilråding: Denne saken gjelder både navnevalg og skrivemåte. Siden navnet <i>Nordre Ljørdalen</i> hverken er brukt eller ønsket lokalt, vil vi ikke tilrå det.</p> <p>For navnet <i>Skora/Skåret</i> gjelder spørsmålet både endelsen <i>-a/-et</i> og vokalen o/å. Kartverket har nylig gjort vedtak om skrivemåten <i>skor</i> i et annet navn i Trysil, i samsvar med Språkrådets tilråding (men vi åpnet for både <i>skår</i> og <i>skor</i> i navnesak 2023/325, der det ennå ikke er gjort vedtak). Kartverket skrev i vedtaksbrevet at dette navneleddet har ulike uttalevarianter, og det synes også i denne saken: Vokaluttalen på trysilnavn.no er forskjellig i navnet <i>Skåret</i> og i det sammensatte <i>Skårbrua</i>. Begge skrivemåter (<i>skor</i> og <i>skår</i>) er innenfor rettskrivingen. Siden det er lokal enighet om en skrivemåte med <i>-å-</i>, velger vi å tilrå denne.</p> <p>I vedtaksbrevet i sak 2021/336 i Engerdal kommune, datert 11.09.24, skriver Kartverket om <i>Skåret</i> (grend) i Trysil kommune: «Navnet har hatt en spesiell utvikling og oppfattes som et intetkjønnsord: <i>et skår – skåret</i>, i stedet for den opprinnelige bøyingen <i>ei skor – skora</i>. Grenda har skrivemåten <i>Skaaret</i> på rektangelmåling fra 1896, noe som viser lang tradisjon for intetkjønnsbøyning.»</p> <p>Når det gjelder endelsen, må <i>/-a/</i> være den eldste uttalen, siden den er belagt i <i>Norske Gaardnavne</i>. Denne uttalen er fortsatt i bruk (jf. uttalelsen fra LG), selv om <i>Skåret</i> antakelig er mer brukt i dag. På trysilnavn.no er det et eget oppslag for <i>Skåret Folkets Hus</i>, og der er uttalen /skå:ret/.</p> <p>Vi tilrår primært skrivemåten Skåra i samsvar med den nedarvede lokale uttalen. Sekundært tilrår vi</p>
--	--	--

			Skåret ut fra lang tradisjon for intetkjønnsbøying og dominerende uttale i dag.
2	Sørgarden Skora Søgarn Skåret Sørgarden Dersø	Bruk (11/1)	Eier skriver «Som stedsnavn på min eiendom Gnr 11 bnr 1, Gammelbruvegen 10 i Skåret, ønsker jeg at navnet "Søgarn" benyttes. Søgarn er benyttet i lokal tale og skrivemåte. Jeg ser at Sørgarden er benyttet i enkelte sammenhenger, dette har ingen forankring lokalt og virker veldig fremment for meg». LG skriver «I dagligtale brukes Dersø. Søgarn Skåret (uttale Søgarn Skåra) blir brukt for å oppgi nærmere beliggenhet». <i>Norske Gaardnavne</i> har oppslagsformen <i>Skaaret</i> og uttalen /skø'ra/. Navnet er forklart som hunkjønnsordet <i>skor</i> . Tilråding: Vi tilrår navnet Sørgarden i samsvar med eiers ønske, men med skrivemåten <i>-garden</i> i samsvar med gjeldende rettskrivning.
3	Halvors Hallvords Skåret	Bruk (11/5)	LG: Halvors Sissel Irene Linnas skriver «Gardsbruk 11/5 bruker HALVORS, Skåret». Tilråding: Halvors
4	Skorabekken Skårbekken	Bekk	LG: Skårbekken Herredsregisteret (1948) har uttalen /skø`rbækkøn/. Tilråding: Skårbekken
5	Skorbekken naturreservat	Verneområde	LG: Skårbekken naturreservat Tilråding: Skårbekken naturreservat
6	Rønningssætra Røyningssætra Skorbekksætra	Seter/støl	LG: Rønningssætra Trysilnavn.no har oppslagsformen <i>Rønningssætra</i> (<i>Skårbekksætra</i>), og begge navnene er med i uttaleopplysningene (Rønningssætra (Skårbekksætra) – Trysilnavn). Begge navn bør derfor stå i SSR. For etterleddet tilrår vi skrivemåten <i>-sætra</i> , jf. tilråding og vedtak i sak 2023/244.

			<u>Tilråding:</u> Rønningssætra og Skårbekksætra.
7	Søndre Skorabekkdalen Søndre Skårbekkdalen	Dal	LG: Søndre Skårbekkdalen <u>Tilråding:</u> Søndre Skårbekkdalen
8	Søndre Skorabekkflå Søndre Skårbekkflå	Slette	LG: Søndre Skårbekkflået (lokal uttale ...flå eller flåjje) <u>Tilråding:</u> Søndre Skårbekkflået
9	Skoralia Skårlia	Li	LG: Skårlia <u>Tilråding:</u> Skårlia
10	Skorahammaren Skårhammaren	Haug	LG: Skårhammaren <u>Tilråding:</u> Skårhammaren
11	Skoramora Skårmora	Dal	LG: Skårmora <u>Tilråding:</u> Skårmora
12	Skårvegen	Adr.navn	LG: Skårvegen <u>Tilråding:</u> Skårvegen
13	Skåret bru	Bro	Kommunen skriver «Opprinnelig bru over Ljøra er i Skåret sentrum. Den hadde navn Skårbrua. I 1970 blei ny bru bygd og overtok navnet». LG: Skårbrua Nettsiden trysilnavn.no har oppslagsformen <i>Skårbrua</i> og uttalen /sk^rbrua/. <u>Tilråding:</u> Skårbrua
14	Gjetsjøen Nordre Gjetsjøen	Tjern	Ole Arild Bovolden skriver «Gjetsjøberget, Gjetsjøbergsvegen, Gjetsjøen Gjetsjøårønningen (gammel utslått) og Gjetsjøåa er den vanlige bruk av stedsnavnene. Navnet Gjedsjøen sees iblandt brukt, men navnet har ikke noe med fisken gjedde å gjøre, men dyret gjeit eller gjet som er uttalen i Trysil. (Diftonger er stort sett fraværende i vår dialekt.)

			<p>Plassen Østad ligger i Gjetsjøberget (mitt barndomshjem, men er i dag fritidsbolig for utenbygdsboende).</p> <p>På trysilnavn.no er navnet oppført bare som <i>Gjetsjøen</i>, og uttalen har ikke med utmerkingsledd. Under omtalen av navnet står det «Gjetsjøen består av to sjøer: Gjetsjøen og Gjetsjøen søndre» og «Navnet kommer av at garden Grambo hadde geiter på beite ute på Storholmen (Østby) i sjøen».</p> <p>I Kjell Venås' bok Norske innsjønamn III Hedmark fylke er navnet oppført som <i>Gjetsjøen</i> med uttalen /jitt`šø:n/. Om navnet står det «Utm.lekken er geit f. Sjøen blir òg kalla Gjeddesjøen. Kva som er fyrst, er ikke visst».</p> <p>Vi har kontaktet Ole Arild Bovolden for å spørre om hva som er navnebruken for dette og neste navn. Han skriver at den søndre av sjøene har vært tørrlagt og senere demmet opp igjen, og skriver til slutt «Så navnet på sjøene vil jeg mene (Nordre) Gjetsjøen, Søndre Gjetsjøen».</p> <p>Skrivemåten <i>Gjet-</i> er ikke i samsvar med gjeldende rettskrivning, men stemmer med uttalen av navnet. Skrivemåten <i>Gjet-</i> er også brukt på Norge 1:50 000 og i matrikkelen fra 1903 og matrikelutkastet fra 1950. Siden denne skrivemåten er enerådende, og det ikke har kommet forslag eller ønsker om noen annen skrivemåte, tilrår vi skrivemåten <i>Gjet-</i>.</p> <p><u>Tilråding:</u> Gjetsjøen</p>
15	Søndre Gjetsjøen Gjetsjøen søndre	Vann	<u>Tilråding:</u> Søndre Gjetsjøen
16	Gjetsjøåa	Bekk	<u>Tilråding:</u> Gjetsjøåa
17	Gjetsjøårønningen	Myr	<u>Tilråding:</u> Gjetsjøårønningen
18	Gjetsjøfallet Fallet	Bruk (20/25)	<p>Kommunen skriver «Vi støtter Fallet som bruksnavn og Gjetsjøfallet som historisk navn».</p> <p><u>Tilråding:</u> Fallet</p>
19	Gjetsjøberget	Berg	<u>Tilråding:</u> Gjetsjøberget

20	Gjetsjøberget Øststad Østad	Bruk (20/29)	Tilråding: Østad, jf. uttalelsen fra Ole Arild Brovolden.
21	Gjetsjøbergvegen Gjetsjøbergsvegen	Traktorvei	Kommunen foreslår at dette navnet utgår (nummer 21 og 22 er samme vei).
22	Gjetsjøbergsvegen	Adr.navn	Tilråding: Gjetsjøbergsvegen med binde-s, jf. uttalelsen fra Ole Arild Brovolden. Navnet er også oppført med uttale med binde-s (<i>Jedsjøbersvegen</i>) på trysilnavn.no.

Vennlig hilsen

Anne Svanevik
navnekonsulent

Daniel Gusfre Ims
avdelingsdirektør

Line Lysaker Heinesen
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.

Mottakere:

Kartverket

Postboks 600
Sentrum

3507

HØNEFOSS

Kopi til:

Anne Svanevik